

Wymagania edukacyjne
Przedmiot kształcenie słuchu
klasa I C4 PSM I st.

Uczeń zna, realizuje, potrafi się posługiwać i rozumie:

- stosuje zasady notacji i kaligrafii muzycznej w kluczu wiolinowym oraz nazwy literowe i solmizacyjne nut
- potrafi czytać a vista proste struktury melodyczno-rytmiczne w tonacji C-dur, G-dur, F- dur, a-moll nazwami literowymi i solmizacją z taktowaniem
- posiada znajomość budowy gamy majorowej: stopnie gamy, tetrachord dolny i górny, półtony, całe tony
- zna pojęcie triady harmoniczej
- zna budowę triady harmoniczej: trójdźwięk toniczny, subdominantowy i dominantowy
- potrafi budować gamę C, G, F oraz a-moll oraz intonować głosem wraz z taktowaniem
- zna triady harmoniczne poznanych gam, potrafi zaśpiewać i prawidłowo zapisać.
- potrafi rozróżniać pojedyncze znaki chromatyczne (krzyżyk, bemol, kasownik)
- buduje i rozróżnia trójdźwięki majorowe i minorowe w postaci zasadniczej
- posiada umiejętność budowania, intonowania i słuchowego rozróżniania interwałów
- prostych (pryma czysta, sekunda mała i wielka, tercja mała i wielka, kwarta czysta, kwinta czysta oraz oktawa czysta),
- posiada znajomość i umiejętność realizowania podstawowych wartości rytmicznych
- oraz grupy ćwierćnuta z kropką i ósemka i odwrotnie, grup szesnastkowych, grup ósemkowych, synkopa, triola ósemkowa
- rozpoznaje metrum dwudzielne i trójdzielne o ćwierćnutowej i ósemkowej jednostce miary
- zapisuje proste dyktanda melodyczno-rytmiczne i rytmiczne z zastosowaniem poznanych wartości rytmicznych i interwałów
- stosuje poznane pojęcia: akcent, ligatura, repetycja, wolta, fermata, zdanie muzyczne i metrum
- stosuje podstawowe oznaczenia dynamiczne i agogiczne

I okres

- Pięciolinia, linie dodane górne i dolne, nazwy nut literowo i solmizacją, klucz wiolinowy, takt 2/4, 3/4, 4/4
- Wartości rytmiczne; cała nuta, ćwierćnuta, ósemka, szesnastka, pauzy: całonutowa, półnutowa, ćwierćnutowa, ósemkowa i szesnastkowa
- Półton i cały ton,
- Skala majorowa. Gama C- dur, G- dur, stopnie gamy,
- Trójdźwięk durowy – budowa. Słuchowe rozpoznawanie.
- Triada harmoniczna. Trójdźwięki triady harmoniczej: tonika, subdominanta i dominanta w późnych gamach. Śpiew w poznanych gamach, prawidłowy zapis
- Interwały proste; Pryma czysta, oktawa czysta, sekunda mała i sekunda wielka, tercja mała, tercja wielka.
- Grupy półnutowe : ćwierćnuta z kropką i ósemka, ósemka i ćwierćnuta z kropką.
- Znaki chromatyczne: krzyżyk, bemol i kasownik

II okres

- Interwały: kwarta czysta, kwinta czysta
- Budowa trójdźwięku durowego i mollowego
- Gama F- dur triada harmoniczna
- Synkopa przez wartość rytmiczną
- Skala minorowa. Gama a- moll w odmianach: eolska, harmoniczna, dorycka, melodyczna, triada harmoniczna gamy a- moll
- Grupy szesnastkowe. Grupa niemiarowa -triola ósemkowa
- Takty ósemkowe, grupowanie wartości rytmicznych w taktach ósemkowych
- Progresja niemodulująca
- Skrótów pisowni muzycznej : dynamiki i agogiki (podstawowe)

Uczeń systematycznie rozwija słuch muzyczny poprzez kształcenie słuchu:

- Melodycznego (ćwiczenia głosowe, słuchowe)
- Harmonicznego (ćwiczenia głosowe, słuchowe)
- Kształcenie poczucie tonalnego (ćwiczenia głosowe, słuchowe)
- Kształcenie słuchu rytmicznego (ćwiczenia realizacji rytmu, ćwiczenia słuchowe)
- Rozwijanie pamięci muzycznej
- Zapisuje, uzupełnia i koryguje:

- a) jednogłosowe przebiegi melodyczne, rytmiczne i melodyczno-rytmiczne,
- b) zapisuje i wykonuje z pamięci krótkie jednogłosowe tonalne przebiegi melodyczne i melodyczno-rytmiczne oraz przebiegi rytmiczne;

Spostrzega i zapisuje struktury muzyczne: dyktanda interwałowe, trójdźwiękowe, rytmiczne, korekta błędów, dyktanda melodyczne, melodyczno - rytmiczne, pamięciowe, dźwięki obce w kluczu wiolinowym. Rozpoznaje dźwięki chromatycznie zmienione.

Realizuje głosem (solmizacją, literowo, stopniami gamy, tataizacją lub z użyciem tekstu) a vista i po uprzednim przygotowaniu z taktowaniem

- a) przebiegi melodyczne i melodyczno-rytmiczne jedno- i dwugłosowe, oparte na motywach zawierających poznane struktury interwałowe i harmoniczne,

- b) wybrane przez nauczyciela głosy z przebiegów melodycznych i melodyczno-rytmicznych wielogłosowych – samodzielnie albo z udziałem innego ucznia lub nauczyciela;

Realizuje akustycznie (tataizacją, z użyciem tekstu, klaskaniem, stukaniem, na instrumencie perkusyjnym) a vista i po uprzednim przygotowaniu jednogłosowe przebiegi rytmiczne, oparte na poznanych wartościach i grupach rytmicznych w taktach ćwierćnotowych i ósemkowych.

Kształcenie umiejętności czytania nut głosem wraz z umiejętnością odczytania i zrealizowania wskazówek interpretacyjnych.

Czytanie i śpiewanie nut literowo i solmizacją a capella, z akompaniamentem, śpiew w jedno głosie i wielogłosie,

Materiał muzyczny: piosenki dziecięce, piosenki ludowe, popularne,, fragmenty z literatury muzycznej, kanony, ćwiczenia solfeżowe,

Sposoby realizacji ćwiczeń: nazwami literowymi, solmizacją, stopniami gamy, tatalizacją, z tekstem, z taktowaniem, z zaznaczeniem pulsu,, prostym ruchem,

Kształcenie ekspresji muzycznej

- śpiewanie gam, ćwiczeń, piosenek
- improwizowanie głosem następnika do poprzednika;
- improwizowanie głosem melodii do podanego rytmu lub tekstu;
- improwizowanie na instrumentach perkusyjnych rytmów lub melodii,
- gra na instrumentach perkusyjnych własnych instrumentacji, akompaniamentów do piosenek oraz ilustracji do tekstów;
- improwizowanie melodii do tekstu;
- improwizowanie rytmów do tekstu;
- realizowanie rytmów za pomocą ruchu;
- pokazywanie ruchem kierunku linii melodycznej;

Kryterium oceniania:

Ocena: niedostateczny i dopuszczający – uczeń nie opanował wymagań edukacyjnych,

Ocena: dostateczny – uczeń opanował 50% wiedzy i umiejętności,

Ocena: dobry – uczeń opanował 75% wiedzy i umiejętności,

Ocena: bardzo dobry – uczeń opanował 95 – 100% wiedzy i umiejętności,

Ocena: celujący – uczeń opanował wiedzę i umiejętności wykraczające poza klasę IV lub uczestniczył w konkursie z zakresu wiedzy przedmiotowej.

Formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych:

- Odpowiedź ustna,
- Odpowiedź pisemna,
- Kartkówka,
- Sprawdzian pisemny , ustny, test słuchowy , test z zakresu wiedzy teoretycznej i ogólnomuzycznej.

Oceniane także: aktywność ucznia, samodzielne rozszerzanie wiedzy z zakresu przedmiotu.

I okres

Uczeń zna, realizuje, potrafi się posługiwać i rozumie:

- zasady notacji i kaligrafii muzycznej, pięciolinia, linie dodane górne i dolne
- klucz wiolinowy i basowy (zapis, położenie, ćwiczenia pisania określonych dźwięków, odczytywanie nazw zapisanych nut)
- nazwy oktav: subkontra, kontra, wielka, mała, razkreślna, dwukreślna, trzykreślna, czterokreślna, pięciokreślna (pisanie nut we właściwej oktawie, odczytywanie nut z określeniem właściwej oktawy, gra na fortepianie wskazanych dźwięków)
- przenośnik oktavowy i *dwuoktavowy* (zapis, stosowanie)
- umiejętność wykorzystania stron internetowych: www.dur-moll.pl, www.cedur.pl
- znaki chromatyczne przykluczowe (zapis w kluczu wiolinowym i basowym w odpowiedniej kolejności), znaki przygodne
- konsonans i dysonans;
- nazwy stopni gamy (tonika, dźwięk prowadzący w dół, subdominanta, dominanta, dźwięk prowadzący w górę)
- interwały – pryma czysta, sekunda mała, wielka, tercja mała i wielka, kwarta czysta, kwinta czysta, oktawa czysta (budowanie, zapisywanie, posługiwanie się symbolami) - stała realizacja w ciągu roku szkolnego
- enharmonia (zamienianie dźwięków enharmonicznie równoważnych)
- trójdźwięki – majorowy, minorowy w postaci zasadniczej (budowanie, zapisywanie, posługiwanie się symbolami, słuchowe rozpoznawanie) - stała realizacja w ciągu roku szkolnego,
- wartości rytmiczne – szesnastka, ósemka, ćwierćnuta, półnuta, cała nuta, wartości z kropką, pauzy: szesnastkowa, ósemkowa, ćwierćnutowa, półnutowa, całonutowa
- grupy rytmiczne w taktach ćwierćnutowych – grupy szesnastkowe
- takty proste ćwierćnutowe
- przedtakt
- znaki przedłużające wartość nut i pauz (fermata)
- ćwierćnuta z kropką ósemka, ósemka ćwierćnuta z kropką
- synkopa poprzez wartość rytmiczną
- **skala majorowa. Definiuje pojęcie**
- **gama G- dur, D- dur triada harmoniczna, interwały gamowłaściwe, trójdźwięki na stopniach gamy durowej, śpiew z taktowaniem**
- **trójdźwięk zmniejszony i zwiększony w postaci zasadniczej (posługiwanie się symbolami trójdźwięków)**
- grupy szesnastkowe: ósemka dwie szesnastki, dwie szesnastki ósemka, ósemka z kropką szesnastka, szesnastka ósemka z kropką
- grupowanie wartości w taktach ćwierćnutowych
- seksta wielka i mała
- grupy rytmiczne niemiary – triola ósemkowa
- ostinato rytmiczne (wyjaśnienie pojęcia, realizacja)
- septyma wielka i mała
- budowa, rozpoznawanie, intonacja głosem poznanych interwałów
- takty ćwierćnutowe złożone regularnie 4/4, 6/4
- pauza ćwierćnutowa, ósemkowa

II okres

- interwał charakterystyczny: tryton-kwarta zwiększona i kwinta zmniejszona wraz z rozwiązaniem w gamach durowych (budowanie i rozwiązywanie w poznanych tonacjach majorowych i w oderwaniu od tonacji)
- progresja niemodulująca-słuchowe rozpoznanie, umiejętność tworzenia progresji wznoszącej i opadającej.
- zapoznanie z możliwością wykorzystywania internetu jako źródła informacji o muzyce, sposobach wyszukiwania nagrań muzycznych, korzystania z oficjalnych stron prezentujących zbiory literatury muzycznej
- ❖ GNU Solfège
- ❖ www.dur-moll
- ❖ www.cedur.pl
- ❖ www.muzykotekaszkolna.pl
- ❖ aplikacja Perfect Ear
- ❖ Musescore – program komputerowy do edycji nut (realizacja do końca kształcenia w szkole muzycznej)
- **gamy F- dur, B- dur triada harmoniczna, trytony wraz z rozwiązaniem w tonacji B- dur (śpiew z taktowaniem)**
- **Takty ósemkowe**
- ❖ grupy rytmiczne w taktach ósemkowych – sześć szesnastek, trzy ósemki, ćwierćnuta z kropką
- ❖ grupowanie wartości rytmicznych w taktach ósemkowych
- przewroty interwałów (budowanie, zapisywanie, posługiwanie się symbolami)
- kwintola szesnastkowa
- takt złożony ósemkowy 6/8
- przedtakt
- budowa okresowa; zdania muzyczne: poprzednik i następnik, motyw, fraza
- umiejętność tworzenia następnika do podanego poprzednika
- **skala minorowa. Definiuje pojęcie.**
- **Gama a- moll odmiany: eolska, harmoniczna, dorycka, melodyczna. triada harmoniczna gamy a- moll w odmianie harmonicznnej**
- **trytony wraz z rozwiązaniem w gamie moll harmonicznnej**
- pokrewieństwo gam: kwintowe, tercjowe
- ligatura
- znaki zakończenia utworu i skróty pisowni
- transpozycja (zapis, transpozycja krótkich fragmentów melodyczno- rytmicznych a vista)
- prawo autorskie

Uczeń zna, umie się posługiwać, wykorzystuje w rozwijaniu swoich umiejętności i wiedzy:

- www.ninateka.pl (między innymi nagrania utworów muzyki współczesnej);

- www.szkolymuzyczne.pl;

- www.cedur.pl;

- www.imslp.com (strona z dziełami dawnych kompozytorów);

- www.freescor.es (strona z darmowymi, legalnymi utworami, także współcześnie żyjących kompozytorów z całego świata);

Uczeń systematycznie rozwija słuch muzyczny poprzez kształcenie słuchu:

Melodycznego (ćwiczenia głosowe, słuchowe)

Harmonicznego (ćwiczenia głosowe, słuchowe)

Kształcenie poczucie tonalnego (ćwiczenia głosowe , słuchowe)

Kształcenie słuchu rytmicznego (ćwiczenia realizacji rytmu, ćwiczenia słuchowe)

Rozwijanie pamięci muzycznej,

Zapisuje, uzupełnia i koryguje:

- c) jednogłosowe przebiegi melodyczne, rytmiczne i melodycznorytmiczne,
- d) zapisuje i wykonuje z pamięci krótkie jednogłosowe tonalne przebiegi melodyczne i melodyczno-rytmiczne oraz przebiegi rytmiczne;

Spostrzega i zapisuje struktury muzyczne (dyktanda interwałowe, trójdźwiękowe, rytmiczne, korekta błędów, dyktanda melodyczne, melodyczno - rytmiczne, pamięciowe, dźwięki obce w kluczu wiolinowym i basowym oraz na liniach dodanych górnych i dolnych z wykorzystaniem przenośnika oktawowego od oktawy wielkiej do dwukreślnej) .Rozpoznaje dźwięki chromatycznie zmienione.

Realizuje głosem (solmizacją, literowo, stopniami gamy, tatalizacją lub z użyciem tekstu) a vista i po uprzednim przygotowaniu z taktowaniem a) przebiegi melodyczne i melodyczno-rytmiczne jedno- i dwugłosowe, oparte na motywach zawierających poznane struktury interwałowe i harmoniczne, b) wybrane przez nauczyciela głosy z przebiegów melodycznych i melodyczno-rytmicznych wielogłosowych – samodzielnie albo z udziałem innego ucznia lub nauczyciela;

Realizuje samodzielnie równocześnie głosem i na instrumencie klawiszowym przebiegi melodyczne i melodyczno-rytmiczne wielogłosowe.

Realizuje akustycznie (tataizacją, z użyciem tekstu, klaskaniem, stukaniem, na instrumencie perkusyjnym) a vista i po uprzednim przygotowaniu jedno- i dwugłosowe przebiegi rytmiczne, oparte na poznanych wartościach i grupach rytmicznych w taktach ćwierćnutowych i ósemkowych.

Kształcenie umiejętności czytania nut głosem,- wraz z umiejętnością odczytania i zrealizowania wskazówek interpretacyjnych.

Dostrzega w zapisie i w słuchanej melodii progresje, dokonuje pisemnie transpozycji.

Czytanie i śpiewanie nut literowo i solmizacją a capella, z akompaniamentem, śpiew w jednogłosie i wielogłosie,

Materiał muzyczny: piosenki dziecięce, piosenki ludowe, popularne,, fragmenty z literatury muzycznej, kanony, ćwiczenia solfeżowe,

Sposoby realizacji ćwiczeń: nazwami literowymi, solmizacją, stopniami gamy, tatalizacją, z tekstem, z taktowaniem, z zaznaczeniem pulsu, prostym ruchem.

Kształcenie ekspresji muzycznej

- śpiewanie gam, ćwiczeń, piosenek
- improwizowanie głosem następnika do poprzednika
- improwizowanie głosem melodii do podanego rytmu lub tekstu
- improwizowanie na instrumentach perkusyjnych rytmów lub melodii
- gra na instrumentach perkusyjnych własnych instrumentacji, akompaniamentów do piosenek

- oraz ilustracji do tekstów
- improwizowanie melodii do tekstu
  - improwizowanie rytmów do tekstu
  - realizowanie rytmów za pomocą ruchu
  - pokazywanie ruchem kierunku linii melodycznej
tworzenie rytmów „z zadaniem tematem”, np. w określonym metrum, z podanych wartości, z synkopą, z przedtąktem
  - improwizowanie melodii „z zadaniem tematem”

Kryterium oceniania:

Ocena: niedostateczny i dopuszczający – uczeń nie opanował wymagań edukacyjnych,

Ocena: dostateczny – uczeń opanował 50% wiedzy i umiejętności,

Ocena: dobry – uczeń opanował 75% wiedzy i umiejętności,

Ocena: bardzo dobry – uczeń opanował 95 – 100% wiedzy i umiejętności,

Ocena: celujący – uczeń opanował wiedzę i umiejętności wykraczające poza

klasę IV lub uczestniczył w konkursie z zakresu wiedzy przedmiotowej.

Formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych:

- Odpowiedź ustna,
- Odpowiedź pisemna,
- Kartkówka,
- Sprawdzian pisemny , ustny, test słuchowy , test z zakresu wiedzy teoretycznej i ogólnomuzycznej.

Oceniane także: aktywność ucznia, samodzielne rozszerzanie wiedzy z zakresu przedmiotów.

Uczeń zna, realizuje, potrafi się posługiwać i rozumie:

I okres

- gama C- dur – budowa gam majorowych, interwały gamowłaściwe w kluczy G i F
- pokrewieństwo gam: tercjowe, kwintowe. Paralela-paralelne tonacje.
- triada harmoniczna gamy durowej, składniki akordu, postać zasadnicza akordu,
- takty proste – ćwierćnutowe
- strona internetowa www.dur-moll.pl, www.doremifasol.pl
- gama a- moll w odmianach - eolska, harmoniczna, dorycka, melodyczna w kluczu G i F
- rodzaje tetrachordów w gamie molowej, //intonacja głosem, budowa od różnych dźwięków, słuchowe rozpoznawanie/sekunda zwiększona
- trytony w gamie mollowej harmonicznej wraz z rozwiązaniem
- interwały – wszystkie interwały proste ((budowanie w kluczu wiolinowym i basowym, zapisywanie, posługiwanie się symbolami, słuchowe rozpoznawanie w strukturach muzycznych i w oderwaniu od tonacji- realizacja do końca roku szkolnego)
- interwały gamowłaściwe w gamie dur i moll
- trójdźwięki na stopniach gamy dur i moll harmonicznej
- metrum, jednostka metryczna, takt, oznaczenie taktowe, alla breve.
- **gama G- dur – triada harmoniczna, trytony wraz z rozwiązaniem.**
- dominanta septymowa w gamie durowej wraz z rozwiązaniem, (zapis, słuchowe rozpoznawanie, intonacja głosem)
- postaci trójdźwięku durowego.
- **gama e - moll we wszystkich odmianach, triada harmoniczna, bD7 wraz z rozwiązaniem, trytony wraz z rozwiązaniem w odmianie harmonicznej.**
- postaci trójdźwięku mollowego
- triada harmoniczna w gamach durowych i minorowych (budowanie i zapisywanie z oznaczeniami trójdźwięków, słuchowe rozpoznawanie w przebiegach muzycznych- realizacja do końca roku szkolnego)
- grupowanie wartości rytmicznych w taktach złożonych
- takty ćwierćnutowe złożone regularnie i nieregularnie
- grupy szesnastkowe w taktach złożonych
- strona internetowa www.muzykotekaszkolna.pl
- podstawowe umiejętności posługiwania się programem MuseScore
- **gama D- dur-triada harmoniczna, trytony wraz z rozwiązaniem, D7 wraz z rozwiązaniem.** Triada harmoniczna gamy D – dur we wszystkich postaciach
- trójdźwięk majorowy w postaci sekstowej i kwartsekstowej (budowanie, zapisywanie, posługiwanie się symbolami) w oderwaniu od tonacji
- dominanta septymowa w postaci zasadniczej z rozwiązaniem na tonikę, w poznanych tonacjach i od podanego dźwięku (budowanie, zapisywanie, wprowadzenie symbolu)
- grupowanie wartości rytmicznych w taktach ćwierćnutowych z zastosowaniem grup szesnastkowych wraz z pauzami ósemkowymi i szesnastkowymi.
prawo autorskie dla uczniów.
- **gama h- moll – triada harmoniczna , trytony wraz z rozwiązaniem w odmianie gamy harmonicznej**
- postać sekstowa i kwartsekstowa trójdźwięku molowego
- triada harmoniczna we wszystkich postaciach w gamie h - moll
- dominanta septymowa wraz z rozwiązaniem w gamie h- moll
- -interwały proste- budowa, intonacja głosem, słuchowe rozpoznawanie w oderwaniu od

tonacji, słuchowe rozpoznawanie w strukturach muzycznych (realizacja do końca roku szkolnego)

- synkopa przez kreskę taktową.
- grupy rytmiczne niemiary – triola ósemkowa, kwintola szesnastkowa.
- krótki pisowni muzycznej w dynamice.

II okres

- trójdźwięk zwiększony w postaci zasadniczej - utrwalanie , intonacja głosem, słuchowe rozpoznawanie, budowa w kluczu G i F.
- podwójne znaki chromatyczne, enharmonia,
- polirytmia,
- grupy rytmiczne niemiary – triola ósemkowa, kwintola szesnastkowa.
- **gama F - dur i d- moll** - triada harmoniczna we wszystkich postaciach w gamie F i d, dominanta septymowa wraz z rozwiązaniem w gamie F i d, trytony wraz z rozwiązaniem w gamie F i d, półton diatoniczny i chromatyczny (budowanie i zamienianie enharmoniczne)
- synkopa przez wartość rytmiczną, ligaturę i kreskę taktową
- takty ósemkowe, grupowanie wartości rytmicznych w taktach ósemkowych
- **gama B – dur i g-moll** - triada harmoniczna we wszystkich postaciach w gamie B i g, dominanta septymowa wraz z rozwiązaniem w gamie B i g, trytony wraz z rozwiązaniem w gamie B i g
- progresja niemodulująca (słuchowe rozpoznanie, umiejętność budowania) transpozycja.
- grupy szesnastkowe w taktach ćwierćnutowych
- trójdźwięki dur i moll we wszystkich postaciach budowa od dowolnego dźwięku w kluczu wiolinowym i basowy od oktawy wielkiej do dwukreślnej
- pokrewieństwo kwintowe i tercjowe gam durowych i mollowych
- przekształcanie taktów z $\frac{3}{4}$ na $\frac{6}{8}$
- gamy równoimienne
- skróty pisowni muzycznej w agogice
- budowa okresowa – umiejętność tworzenia zdań muzycznych
- tworzenie następnika do podanego poprzednika,
- tworzenie krótkich miniatur muzycznych
- wykorzystanie internetu w edukacji muzycznej

www.dur-moll.pl.

www.doremifasol.pl

Aplikacja Perfect Ear

www.muzykotekaszkolna.pl

Uczeń potrafi realizować oraz dba o rozwijanie umiejętności

słuchowych, głosowych poprzez kształcenie słuchu:

melodycznego (ćwiczenia głosowe, słuchowe)

harmonicznego (ćwiczenia głosowe, słuchowe)

Kształcenie poczucie tonalnego (ćwiczenia głosowe , słuchowe)

Kształcenie słuchu rytmicznego (ćwiczenia realizacji rytmu, ćwiczenia słuchowe)

Rozwijanie pamięci muzycznej

Zapisuje, uzupełnia i koryguje: jednogłosowe przebiegi melodyczne, rytmiczne i melodyczno-rytmiczne, zapisuje i wykonuje z pamięci krótkie jednogłosowe tonalne przebiegi melodyczne i melodyczno-rytmiczne oraz przebiegi rytmiczne;

Spostrzega i zapisuje struktury muzyczne (dyktanda interwałowe, trójdźwiękowe, rytmiczne, korekta błędów, dyktanda melodyczne, melodyczno - rytmiczne, pamięciowe, dźwięki obce w kluczu wiolinowym i basowym oraz na liniach dodanych górnych i dolnych z wykorzystaniem przenośnika oktawowego od oktawy wielkiej do dwukreślnej)

Realizuje głosem (solmizacją, literowo, stopniami gamy, tatalizacją lub z użyciem tekstu) a vista i po uprzednim przygotowaniu:

a) przebiegi melodyczne i melodyczno-rytmiczne jedno- i dwugłosowe, oparte na motywach zawierających poznane struktury interwałowe i harmoniczne

b) wybrane przez nauczyciela głosy z przebiegów melodycznych i melodyczno-rytmicznych wielogłosowych – samodzielnie albo z udziałem innego ucznia lub nauczyciela

Realizuje samodzielnie równocześnie głosem i na instrumencie klawiszowym przebiegi melodyczne i melodyczno-rytmiczne wielogłosowe.

Transponuje głosem przebieg melodyczny, realizując go solmizacją, literowo, stopniami gamy, tatalizacją lub z użyciem tekstu.

Realizuje akustycznie (tatalizacją, z użyciem tekstu, klaskaniem, stukaniem, na instrumencie perkusyjnym) a vista i po uprzednim przygotowaniu jedno- i dwugłosowe przebiegi rytmiczne, oparte na poznanych wartościach i grupach rytmicznych w taktach ćwierćnotowych i ósemkowych

Kształci umiejętność czytania nut głosem,- wraz z umiejętnością odczytania i zrealizowania wskazówek interpretacyjnych.

Dostrzega w zapisie i w słuchanej melodii progresje, dokonuje pisemnie transpozycji.

Czytanie i śpiewanie nut literowo i solmizacją a capella, z akompaniamentem, śpiew w jednogłosie i wielogłosie

Materiał muzyczny: piosenki dziecięce, piosenki ludowe,mpopularne,mfragmenty z literatury muzycznej, kanony, ćwiczenia solfeżowe.

Sposoby realizacji ćwiczeń:

Nazwami literowymi, solmizacją, stopniami gamy, tatalizacją, z tekstem, z taktowaniem, z zaznaczeniem pulsu prostym ruchem, na instrumentach perkusyjnych.

Kształcenie ekspresji muzycznej

Posiada umiejętność śpiewania gam, piosenek z zastosowaniem dynamiki, artykulacji i agogiki; improwizowanie głosem i na instr. perkusyjnych melodii do podanego rytmu lub tekstu;- gra na instrumentach perkusyjnych własnych instrumentacji, akompaniamentów do piosenek oraz ilustracji do tekstów; improwizowanie tekstu do melodii; improwizowanie rytmów do tekstu; realizowanie rytmów prostym ruchem, tworzenie akompaniamentu opartego na funkcjach triady harmoniczej do podanej melodii, rozwijać inwencje twórczą.

Kryteria oceniania:

Ocena: celujący otrzymuje uczeń , który:

Ma bardzo dobry słuch muzyczny

Wykazuje wiedzę i umiejętności z zakresu teorii muzyki świadczące o opanowaniu nie tylko zagadnień przerobionych, ale również wykraczających poza określony dla danej klasy program; Potrafi z dużą sprawnością i precyzją wykonywać zadania muzyczne określone w materiale nauczania dla danej klasy; Wykazuje stały, autentyczny rozwój umiejętności muzycznych. Opanował 100% wiedzy i umiejętności oraz wykazał się widać wykraczającą poza wymagania klasy V lub uczestniczył w konkursie przedmiotowym.

Ocenę: bardzo dobry otrzymuje uczeń, który:

Ma bardzo dobry słuch muzyczny; W pełni opanował przerobione zagadnienia teoretyczne;

Potrafi poprawnie i sprawnie wykonać zadania muzyczne określone w materiale nauczania dla danej klasy;

Wykazuje stały, autentyczny rozwój umiejętności muzycznych. Uczeń opanował 95-100% wiedzy i umiejętności.

Ocenę: dobry otrzymuje uczeń, który:

Ma dobry słuch muzyczny; Zadawalająco opanował przerobione zagadnienia teoretyczne;

Potrafi zrealizować określone w materiale nauczania zadania muzyczne o średnim stopniu trudności. Uczeń opanował 75 % wiedzy i umiejętności.

Ocenę: dostateczny otrzymuje uczeń, który:

Ma dość dobry słuch muzyczny; Opanował podstawowy zakres wiadomości teoretycznych;

Potrafi z pewnymi niedociągnięciami, ale w stopniu umożliwiającym kontynuację dalszej nauki, wykonać określone w programie nauczania łatwe zadania muzyczne.

Pozostałe oceny: dopuszczający i niedostateczny otrzymują uczniowie, którzy w mniejszym lub większym stopniu nie spełniają warunków niezbędnych do uzyskania oceny dostatecznej.

Uczeń opanował 50 % wiedzy i umiejętności.

Ocena: dopuszczający otrzymuje uczeń który:

Uczeń posiada mały zasób wiedzy i umiejętności w zakresie programu nauczania i wymagań edukacyjnych w danej klasie.

Ocena: niedostateczny otrzymuje uczeń który nie spełnił wymagań edukacyjnych.

Ocena : dopuszczający i niedostateczny są ocenami niepromującymi.

Formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych:

- Odpowiedź ustna,
- Odpowiedź pisemna,
- Kartkówka,
- Sprawdzian pisemny , ustny, test słuchowy , test z zakresu wiedzy teoretycznej i ogólnomuzycznej.

Oceniane także: aktywność ucznia, samodzielne rozszerzanie wiedzy z zakresu przedmiotu.

Ocena: niedostateczny i dopuszczający – uczeń nie opanował wymagań edukacyjnych,

Ocena: dostateczny – uczeń opanował 50% wiedzy i umiejętności,

Ocena: dobry – uczeń opanował 75% wiedzy i umiejętności,

Ocena: bardzo dobry – uczeń opanował 95 – 100% wiedzy i umiejętności,

Ocena: celujący – uczeń opanował wiedzę i umiejętności wykraczające poza

klasę IV lub uczestniczył w konkursie z zakresu wiedzy przedmiotowej.

klasa IV C4 I st.

Uczeń zna, realizuje, potrafi się posługiwać i rozumie

I okres

- Gamy durowe C,G,D oraz gamy moll: a,e,h. Triady harmoniczne we wszystkich postaciach oraz trytony wraz z rozwiązaniem. Prawidłowy zapis, intonacja głosem. D7 wraz z rozwiązaniem.
- Diatonika – wyjaśnienie pojęcia.
- **Gama A-dur** (budowanie i zapisywanie, intonacja głosem)
- Triada harmoniczna - postaci trójdźwięku durowego - budowa intonacja głosem, dominanta septymowa wraz z rozwiązaniem w poznanych tonacjach durowych oraz rozwiązaniem, interwały proste gamowłasciwe i w oderwaniu od tonacji budowanie zapisywanie, posługiwanie się symbolami. trytony wraz z rozwiązaniem, dźwięki obce
- Rodzaje kadencji: małe i wielka
- Kadencja wielka doskonała w tonacji A –dur.
- Koło kwintowe gam durowych. Równoległość
- Grupy szesnastkowe w taktach ćwierćnutowych prostych
- utrwalanie umiejętności korzystania z edytora nut Musecore, www.freskores-strona z darmowymi utworami, www.doremifasol.pl, aplikacja „Zostań Moniuszką”
- **Gama fis – moll**- postaci trójdźwięku mollowego- budowa intonacja głosem, dominanta septymowa wraz z rozwiązaniem, interwały proste gamowłasciwe i w oderwaniu od tonacji budowanie zapisywanie, posługiwanie się symbolami. Trytony wraz z rozwiązaniem w odmianie harmonicznej. D7 wraz z rozwiązaniem. Sekunda zwiększona.
- Koło kwintowe gam mollowych
- Grupy szesnastkowe w taktach ćwierćnutowych złożonych regularnie i nieregularnie,
- Kadencja wielka doskonała w tonacji moll, Diatonika, Dźwięki gamowłasciwe. Dźwięki obce
- Gama F dur i B dur - powtórzenie z wykorzystaniem literatury muzycznej. Triada harmoniczna we wszystkich postaciach, trytony wraz z rozwiązaniem, postaci trójdźwięku durowego w oderwaniu od tonacji - budowa intonacja głosem, dominanta septymowa, interwały proste gamowłasciwe i w oderwaniu od tonacji budowanie zapisywanie , posługiwanie się symbolami
- Interwały charakterystyczne w gamach durowych i mollowych wraz z rozwiązaniem
- Kadencja zawieszona
- Chromatyka – wyjaśnienie pojęcia.
- Skróty pisowni muzycznych
- Gama chromatyczna regularna i nieregularna
- Tworzenie krótkich wypowiedzi muzycznych, miniatur muzycznych

II okres

- **Gama Es – dur-triada harmoniczna we wszystkich postaciach**
- postaci trójdźwięku durowego- budowa intonacja głosem w oderwaniu od tonacji, dominanta septymowa wraz z rozwiązaniem we wszystkich poznanych tonacjach, interwały proste gamowłasciwe i w oderwaniu od tonacji budowanie w kluczy

wiolinowym i basowym , posługiwanie się symbolami. trytony wraz z rozwiązaniem we wszystkich poznanych tonacjach

- Transpozycja
- Nazwy oktafów
- takty ósemkowe 3/8, 6/8 grupowanie wartości rytmicznych
- dwie kropki przy nucie
- kadencja plagalna
- **gama d moll i g- moll – triady harmoniczne we wszystkich postaciach**
- umiejętność budowania poznanych kadencji w znanych tonacjach
- takty ósemkowe z wykorzystaniem pauz.
- **Gama c- moll- triada harmoniczna we wszystkich postaciach**
- postaci trójdźwięku mollowego- budowa w oderwaniu od tonacji, intonacja głosem, dominanta septymowa wraz z rozwiązaniem, interwały proste gamowłasciwe w gamie c- moll eolskiej i harmonicznej, interwały proste w oderwaniu od tonacji, budowanie zapisywanie, słuchowe rozpoznawanie , posługiwanie się symbolami. Trytony wraz z rozwiązaniem w odmianie harmonicznej
- Przekształcanie taktów $\frac{3}{4}$ na 6/8 i odwrotnie
- Pokrewieństwo gam: tercjowe, kwintowe, gamy równoimienne
- Prawo autorskie
- Podstawowa umiejętność korzystania z edytora nut; Musecore
- **Skale modalne – jako ciekawostka (nieobowiązkowe)**

Uczeń potrafi realizować oraz dba o rozwijanie umiejętności słuchowych, głosowych poprzez kształcenie słuchu:

- melodycznego (ćwiczenia głosowe, słuchowe)
- harmonicznego (ćwiczenia głosowe, słuchowe)
- Kształcenie poczucie tonalnego/ćwiczenia głosowe , słuchowe/,
- Kształcenie słuchu rytmicznego/ćwiczenia realizacji rytmu, ćwiczenia słuchowe/,
- Rozwijanie pamięci muzycznej,
- Zapisuje, uzupełnia i koryguje: jednogłosowe przebiegi melodyczne, rytmiczne i melodyczno-rytmiczne, kadencje zapisuje i wykonuje z pamięci krótkie jednogłosowe tonalne przebiegi melodyczne i melodyczno-rytmiczne oraz przebiegi rytmiczne
- Dostrzega dźwięki chromatycznie zmienione
- Spostrzega i zapisuje struktury muzyczne (kadencje, dyktanda interwałowe, trójdźwiękowe, rytmiczne)
- korektę błędów, dyktanda melodyczne, melodyczno - rytmiczne, pamięciowe, dźwięki obce w kluczu wiolinowym i basowym oraz na liniach dodanych górnych i dolnych z wykorzystaniem przenośnika oktafowego (od oktawy wielkiej do dwukreślnej)

Realizuje głosem (solmizacją, literowo, stopniami gamy, tataizacją lub z użyciem tekstu) a vista i po uprzednim przygotowaniu:

a) przebiegi melodyczne i melodyczno-rytmiczne jedno- i dwugłosowe, oparte na motywach zawierających poznane struktury interwałowe i harmoniczne,

b) wybrane przez nauczyciela głosy z przebiegów melodycznych i melodyczno-rytmicznych wielogłosowych – samodzielnie albo z udziałem innego ucznia lub nauczyciela;

Realizuje samodzielnie równocześnie głosem i na instrumencie klawiszowym przebiegi

melodyczne i melodyczno-rytmiczne wielogłosowe

Transponuje głosem przebieg melodyczny, realizując go solmizacją, literowo, stopniami gamy, tatalizacją lub z użyciem tekstu;

Realizuje akustycznie (tataizacją, z użyciem tekstu, klaskaniem, stukaniem, na instrumencie perkusyjnym) a vista i po uprzednim przygotowaniu jedno- i dwugłosowe przebiegi rytmiczne, oparte na poznanych wartościach i grupach rytmicznych w taktach ćwierćnutowych i ósemkowych

Kształcenie umiejętności czytania nut głosem wraz z umiejętnością odczytania i zrealizowania wskazówek interpretacyjnych.

Dostrzega w zapisie i w słuchanej melodii progresję, dokonuje pisemnie transpozycji.

Materiał muzyczny: piosenki dziecięce, piosenki ludowe, popularne, fragmenty z literatury muzycznej, kanony, ćwiczenia solfeżowe.

Sposoby realizacji ćwiczeń:

Nazwami literowymi, solmizacją, stopniami gamy, tatalizacją, z tekstem, z taktowaniem, z zaznaczeniem pulsu prostym ruchem.

Kształcenie ekspresji muzycznej

Posiada umiejętność śpiewania gam, piosenek z zastosowaniem dynamiki, artykulacji i agogiki, improwizowanie głosem i na instr. perkusyjnych melodii do podanego rytmu lub tekstu. Gra na instrumentach perkusyjnych własnych instrumentacji, akompaniamentów do piosenek oraz ilustracji do tekstów. Improwizowanie tekstu do melodii, improwizowanie rytmów do tekstu, realizowanie rytmów prostym ruchem, tworzenie akompaniamentu opartego na funkcjach triady harmoniczej do podanej melodii, rozwijanie inwencji twórczej.

Kryteria oceniania:

Ocena: celujący otrzymuje uczeń, który:

Ma bardzo dobry słuch muzyczny

Wykazuje wiedzę i umiejętności z zakresu teorii muzyki świadczące o opanowaniu nie tylko zagadnień przerobionych, ale również wykraczających poza określony dla danej klasy program

Potrafi z dużą sprawnością i precyzją wykonywać zadania muzyczne określone w materiale nauczania dla danej klasy

Wykazuje stały, autentyczny rozwój umiejętności muzycznych

Uczeń opanował wiedzę i umiejętności wykraczające poza klasę IV lub uczestniczył w konkursie z zakresu wiedzy przedmiotowej

Ocenę: bardzo dobry otrzymuje uczeń, który:

Ma bardzo dobry słuch muzyczny

W pełni opanował przerobione zagadnienia teoretyczne

Potrafi poprawnie i sprawnie wykonać zadania muzyczne określane w materiale nauczania dla danej klasy

Wykazuje stały, autentyczny rozwój umiejętności muzycznych. Uczeń opanował wiedzę i umiejętności w 95-100 %.

Ocenę: dobry otrzymuje uczeń, który:

Ma dobry słuch muzyczny

Zadowalająco opanował przerobione zagadnienia teoretyczne

Potrafi zrealizować określone w materiale nauczania zadania muzyczne o średnim stopniu trudności.

Uczeń opanował wiedzę i umiejętności od 75-95%.

Ocenę: dostateczny otrzymuje uczeń, który:

Ma dość dobry słuch muzyczny

Opanował podstawowy zakres wiadomości teoretycznych

Potrafi z pewnymi niedociągnięciami, ale w stopniu umożliwiającym kontynuację dalszej nauki, wykonać określone w programie nauczania łatwe zadania muzyczne.

Uczeń opanował wiedzę i umiejętności w 50-74%.

Ocena: dopuszczający otrzymuje uczeń który:

Uczeń posiada mały zasób wiedzy i umiejętności w zakresie programu nauczania i wymagań edukacyjnych w danej klasie.

Ocena: niedostateczny otrzymuje uczeń który nie spełnił wymagań edukacyjnych.

Ocena : dopuszczający i niedostateczny są ocenami niepromującymi.

Formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych:

- Odpowiedź ustna,
- Odpowiedź pisemna,
- Kartkówka,
- Sprawdzian pisemny , ustny, test słuchowy , test z zakresu wiedzy teoretycznej i ogólnomuzycznej.

Oceniane także: aktywność ucznia, samodzielne rozszerzanie wiedzy z zakresu przedmiotu.